MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ
Neuvotteleva virkamies
Orian Bondestam

Muistio
23.6.2021

VALTIONEUVOSTON ASETUS KAUPALLISEN KALASTUKSEN KIINTIÖJÄRJESTELMÄSTÄ ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN 6 §:N MUUTTAMISESTA

PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Ehdotetaan, että valtioneuvosto antaisi asetuksen, jolla muutettaisiin 6 §:ä valtioneuvoston asetuksessa (1050/2016, 6 § muut. 2017/188 ja 2018/1100) kaupallisen kalastuksen kiintiöjärjestelmästä. Muutos koskisi Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakkaa koskevan erillisen kalastuskiintiön suuruutta. Asetus on tarkoitettu olemaan voimassa toistaiseksi.

PERUSTELUT

1. Ehdotus

Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallista täytäntöönpanoa koskeva laki (1048/2016) astui voimaan 12.12.2016. Sen nojalla annettiin valtioneuvoston asetus (1050/2016) kaupallisen kalastuksen kiintiöjärjestelmästä. *Täytäntöönpanolaissa* on valtuudet valtioneuvoston asetusten antamiseksi mm. erillisistä kalastuskiintiöistä ja kaupallisen kalastuksen rajoituksista.

Täytäntöönpanolain 18 § erillisistä kalastuskiintiöistä valtioneuvosto voi varata Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöistä määrältään vähäisiä erillisiä kalastuskiintiöitä eri kalastusmuotojen toimintaedellytysten ja sivusaaliita koskevien tarpeiden turvaamiseksi. Erilliset kalastuskiintiöt määritellään eri pyyntimuotojen aiempien vuosien saalistilastojen perusteella mahdollisimman pieniksi siten, että ne eivät tarpeettomasti rajoita muuta kuin siirrettävien tai ei-siirrettävien käyttöoikeuksien ja niiden perusteella jaettavien 20 §:n mukaisten toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden perusteella tapahtuvaa kalastusta.

Erillisten kalastuskiintiöiden suuruus on vahvistettu valtioneuvoston asetuksen 1050/2016 6 §:ssä. Silakan verkkokalastukseen ja 13 §:ssä tarkoitettuun pienimuotoiseen trooli- ja rysäkalastukseen sekä muun kalalajin kuin silakan tai kilohailin kaupallisessa kalastuksessa saatavia silakan sivusaaliita varten on Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakkakiintiöstä vahvistettu 100 tonnin erillinen kalastuskiintiö sekä Pohjanlahden silakkakiintiöstä 500 tonnin erillinen kalastuskiintiö ja 50 tonnin erillinen kalastuskiintiö kilohailille.

Valtioneuvoston asetukseen 1050/2016 sisältyy lisäksi 13 § pienimuotoisesta silakan ja kilohailin trooli- ja rysäkalastuksesta. Siinä säädetään, että kaupallinen kalastaja saa kalastaa rysällä enintään 20 tonnia silakkaa vuodessa 6 §:ssä tarkoitetuista silakan erillisistä kalastuskiintiöistä. Kaupallisen kalastajan silakan rysäkalastuksen toimijakohtaisen kalastuskiintiön täytyttyä kirjataan edellä tarkoitetut silakkasaaliit silakan erillisiin kalastuskiintiöihin. Kaupallinen kalastaja saa myös kokonaispituudeltaan alle 12

metrin pituisella kalastusaluksella kalastaa troolilla enintään 20 tonnia silakkaa vuodessa ja 10 tonnia kilohailia vuodessa 6 §:ssä tarkoitetuista silakan ja kilohailin erillisistä kalastuskiintiöistä.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kiintiöseurannassa on ilmennyt, että Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakan 100 tonnin erillinen kalastuskiintiö on täyttynyt ja ylitetty yhteensä noin 280 tonniin määrään. Tämä tarkoittaa, että tätä erillistä kalastuskiintiötä on tarpeen suurentaa siten, että se voi täytäntöönpanolain tarkoituksen mukaisesti turvata eri kalastusmuotojen toimintaedellytykset sekä sivusaaliiden tarpeet. Silakkasaaliit ovat olleet kyseisellä alueella hyvät samalla kun Suomen kokonaiskiintiö on pienentynyt, mikä on johtanut tähän tilanteeseen.

Maa- ja metsätalousministeriö on vaihtanut täytäntöönpanolain 4 §:n nojalla Suomen sillikiintiö Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakaksi ja näin valtakunta on saanut käyttöönsä 378 tonnia silakkaa, jota ei ole vielä jaettu käyttöoikeuden haltijoille. Tästä määrästä tarvittavaa määrää voidaan käyttää silakan erillisen kalastuskiintiön suurentamiseen Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan osalta ja näin huolehtia kyseisen erillisen kalastuskiintiön suurentamistarpeesta.

2. Yksityiskohtaiset perustelut

6 § Erilliset kalastuskiintiöt

Pykälässä säädetään erillisistä kalastuskiintiöistä. Täytäntöönpanolain 18 §:ssä todetaan, että erilliset kalastuskiintiöt määritellään eri pyyntimuotojen aiempien vuosien saalistilastojen perusteella mahdollisimman pieniksi siten, että ne eivät tarpeettomasti rajoita muuta kuin siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien ja niiden perusteella jaettavien toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden perusteella tapahtuvaa kalastusta.

Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakan erillinen kalastuskiintiö ehdotetaan suurennettavan siten, että se riittäisi kattamaan ne arvioidut saalismäärät, joita on tarpeen rekisteröidä kiintiöön. Rysäkalastajien lukumäärän ja kuluvan vuoden saaliiden perusteella arvioidaan, että Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakkakiintiöön kuuluva erillisen kalastuskiintiön suurentaminen 450 tonniin (nyt 100 tonnia) riittäisi kattamaan koko vuoden saaliit ilman että siitä jäisi suurempaa määrää hyödyntämättä.

Asetus ehdotetaan tulevan voimaan 30 päivänä kesäkuuta 2021.

3. Esityksen vaikutukset

Ehdotuksen pääasiallinen vaikutus on se, että Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakan erillinen kalastuskiintiö on riittävä tarkoitukseensa turvata eri kalastusmuotojen toimintaedellytykset ja sivusaaliita koskevat tarpeet. Kiintiön nostaminen 100 tonnista 450 tonniin tarkoittaisi sitä, että erilliseen kalastuskiintiöön käytettäisiin valtakunnan Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakan kiintiömäärästä 2,43 % verrattuna nykyiseen 0,54 %:iin. Tämä vähentäisi jonkin verran käyttöoikeuksien perusteella jaettavia toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä, mutta samalla säilyttäisi pienimuotoisen silakankalastuksen myös rysä- ja troolikalastuksen (pienillä aluksilla) käyttöoikeuksien haltijoiden osalta.

Suomen ammattikalastajaliitto SAKL toteaa lausunnossaan, että esityksestä ei tarkasti ilmene mistä syystä on tänä vuonna merkitty enemmän saalista erilliseen kalastuskiintiöön ja edellyttää ministeriön selvittävän miten kyseinen saalismäärä on muodostunut. SAKL katsoo, ettei erillinen kalastuskiintiö voi olla kiintiö, jota voidaan kasvattaa milloin vaan ja määräämättömästi toimijakohtaisen kiintiöjärjestelmän kustannuksella. Tilanne on erityisen vakava nyt kun Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakkakiintiön määrä on pieni ja kaikella todennäköisyydellä edelleen pienenee vuodelle 2022. Myös erillisen kalastuskiintiön on oltava rajallinen kiintiö, jota kunnioitetaan. Kalatalouden Keskusliitto toteaa lausunnossaan, että muutosehdotus on tarpeellinen ja se tukee kotimaisen kalan edistämisohjelman toteutusta.

Liittyen SAKL:n edellä mainittuun pyyntöön selvittää Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakan erilliseen kalastuskiintiöön kirjatut saaliit, voidaan todeta, että kiintiö on täyttynyt pääosin sen seurauksena, että rysäkalastajat ovat käyttäneet mahdollisuutta kalastaa enintään 20 tonnia silakkaa ilman toimijakohtaista kalastuskiintiötä. Tämä on sääntelykehyksen ja täytäntöönpanolain 18 §:n tarkoituksen mukaista eri kalastusmuotojen toimintaedellytysten ja sivusaaliita koskevien tarpeiden turvaamiseksi. Tässä tapauksessa kyse on pienimuotoisen silakankalastuksen edellytysten turvaamisesta.

Mainitusta pykälästä käy myös ilmi, että erilliset kalastuskiintiöt määritellään eri pyyntimuotojen aiempien vuosien saalistilastojen perusteella mahdollisimman pieniksi siten, että ne eivät tarpeettomasti rajoita muuta kuin siirrettävien tai ei-siirrettävien käyttöoikeuksien ja niiden perusteella jaettavien 20 §:n mukaisten toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden perusteella tapahtuvaa kalastusta. Kuluvan vuoden saalistaso on tarpeen ottaa huomioon niin, että erillinen kalastuskiintiö ei tarpeettomasti rajoita kalastusta ilman toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä ja että nykyiset saaliit mahtuvat korotettuun erilliseen kalastuskiintiöön. Erillisen kalastuskiintiön osuus valtakunnan koko Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakkakiintiöstä on joka tapauksessa edelleen pieni ja tarkoitus ei ole nostaa sitä rajattomasti.